

відповідність з вимогами законодавства Європейського Союзу : Закон України від 21.10.2021 № 1822-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1822-20>

7. Garcia A. L., Chee N., Vargas-Garcia E. J., Parrett A. Survey of Emotional Themes Used in Marketing of Commercial Baby Foods in the UK—Implications for Nutrition Promotion in Early Childhood. *International Journal of Environmental Research and Public Health*. 2024. Vol. 21, No. 3. Article 258. URL: <https://www.mdpi.com/1660-4601/21/3/258>

Савчук П. Ю.,
здобувач вищої освіти,
Гринчук Ю.С.,
доктор економічних наук, професор,
професор кафедри менеджменту,
Білоцерківський національний аграрний університет

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ЕФЕКТИВНІСТЮ ВИРОБНИЧО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

В умовах трансформації економіки України, поглиблення процесів децентралізації та реформування системи публічного управління особливої актуальності набувають проблеми підвищення ефективності діяльності комунальних підприємств як ключових елементів інфраструктури територіальних громад. Вони забезпечують надання життєво необхідних послуг населенню та відіграють важливу роль у соціально-економічному розвитку регіонів, що зумовлює необхідність удосконалення механізмів управління на засадах стратегічного менеджменту та сталого розвитку.

Сучасні виклики, зокрема обмеженість фінансових ресурсів, зростання вартості енергоносіїв, зношеність інфраструктури та підвищення вимог до якості послуг, вимагають переходу від традиційних підходів управління до стратегічно орієнтованих моделей розвитку комунальних підприємств. Публічне управління формує інституційне середовище функціонування підприємств, визначає тарифну політику та створює умови для залучення інвестицій [1].

Ефективність виробничо-господарської діяльності комунального підприємства розглядається як інтегральна характеристика, що поєднує економічні, соціальні та екологічні результати. Вона включає:

економічну складову – прибутковість, оптимізацію витрат, фінансову стабільність;

соціальну складову – якість і доступність послуг, задоволення потреб населення, соціальна відповідальність;

екологічну складову – раціональне використання ресурсів, енергоефективність, зниження негативного впливу на довкілля.

Функціонування комунальних підприємств відбувається в складному інституційному середовищі, що характеризується регульованими тарифами, високим рівнем соціальної відповідальності, обмеженими можливостями самофінансування, значним фізичним і моральним зносом активів та необхідністю забезпечення безперервності та якості послуг. Це формує специфічні виклики для менеджменту та потребує застосування комплексного підходу до управління ефективністю [2].

Маркетингова складова управління комунальними підприємствами має соціально орієнтований характер і спрямована на ефективну взаємодію з громадою: дослідження потреб споживачів, підвищення якості послуг, формування довіри та розвиток комунікацій із населенням та органами місцевого самоврядування.

Управління ефективністю базується на принципах стратегічного менеджменту: стратегічний аналіз середовища, визначення місії і цілей розвитку, інтеграція маркетингової стратегії, управління ресурсами та ризиками, моніторинг і контроль досягнення цілей. Серед ключових інструментів – стратегічне планування, бюджетування, KPI та цифрові системи моніторингу.

Комплексна оцінка ефективності включає: економічні показники (рентабельність, продуктивність праці), фінансові (ліквідність, платоспроможність), виробничі (рівень використання потужностей, ресурсоефективність), соціальні (якість, доступність послуг, задоволеність споживачів) та екологічні (енергоефективність, рівень ресурсозбереження).

Ефективність формується під впливом внутрішніх факторів (організація виробництва, кадровий потенціал, технічний стан активів, інноваційність) та зовнішніх факторів (державне регулювання, тарифна політика, соціально-економічний стан регіону, інституційне середовище) [3].

Ключові стратегічні напрями підвищення ефективності діяльності:

економічна стратегія – оптимізація витрат, підвищення фінансової стійкості, ефективне управління ресурсами;

інноваційно-технологічна – модернізація інфраструктури, енергоефективні та цифрові технології;

маркетингова – підвищення якості послуг, орієнтація на потреби споживачів, розвиток комунікацій;

соціально-екологічна – доступність послуг, підвищення соціальної відповідальності, зниження екологічного навантаження;

інституційна – розвиток партнерства між органами місцевого самоврядування, бізнесом та громадою, залучення інвестицій.

Перспективи розвитку менеджменту комунальних підприємств пов'язані з посиленням стратегічного планування, цифровізацією управлінських процесів, впровадженням інноваційних технологій та розвитком державно-приватного партнерства [3].

Управління ефективністю виробничо-господарської діяльності комунального підприємства є міждисциплінарною проблемою, що поєднує стратегічний менеджмент, публічне управління та підприємництво. Інтеграція стратегічного підходу, маркетингової орієнтації та принципів сталого розвитку забезпечує підвищення ефективності діяльності, покращення якості послуг і сталий розвиток територіальних громад.

Список використаних джерел:

1. Петролюк Ю., Гребенюк Н. Сталий розвиток як стратегічна перевага для підприємства. *Економіка та суспільство*, 2024. - №68. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-148>.
2. Продіус О., Афанасенко М., Васильєв В. Особливості стратегічного управління промисловим підприємством в умовах сталого розвитку. *Економіка та суспільство*, 2025. -№80. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-80-173>
3. Куліш Г. І. Муниципальні підприємства як драйвери фінансування сталого розвитку українських громад. *Бізнес Інформ*. 2025. №5. С. 414–420.

Самсоненко П.Є.,
здобувач вищої освіти,
Устік Т.В.,
доктор економічних наук, професор,
кафедри маркетингу та логістики,
Сумський національний аграрний університет

СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТНИМ РОЗВИТКОМ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

У сучасних умовах трансформації економічного середовища малий бізнес виступає важливим драйвером інновацій, зайнятості та економічного зростання. Особливого значення набуває формування ефективних стратегій управління конкурентним розвитком підприємств малого бізнесу в умовах цифровізації, що супроводжується високою динамікою змін, зростанням рівня конкуренції та посиленням ролі інформаційних технологій [1]. Саме стратегічний менеджмент стає ключовим інструментом забезпечення адаптивності, гнучкості та довгострокової стійкості бізнесу.